

მოპასუხე კომპანიამ ვერ დაასაბუთა თანხების მიზნობრივი გახარჯვა. სააგენტო მოპასუხისგან მოითხოვდა აუთენტიკაციის/არამიზნობრივად გახარჯული თანხების უკან დაბრუნებას. მოპასუხე კომპანიამ სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ მიღებული თანხით შეიძინა და დაამონტაჟა სპეციალური ტექნიკა/დანადგარები (ზეთის სახდელი და ჩამოსასხმელი აპარატები, ზეთის შესანახი რეზერვუარები, ზეთის ფილტრაციის აპარატი და სხვ.). მოპასუხემ მიუთითა, რომ პროექტით გათვალისწინებული სამუშაო შეასრულა და ქარხანა აამუშავა. ამასთან, ნასესხები თანხა სრულად არ გამოყენებულა და ხელშეკრულების ვადის გასვლამდე ბანკს უკან დაუბრუნდა კრედიტის ნაწილი.

პირველი ინსტანციის სასამართლომ სარჩელი დააკმაყოფილა და მოპასუხე კომპანიას დააკისრა სააგენტოს სასარგებლოდ 20,157 ლარის გადახდა. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლომ დააკმაყოფილა სააპელაციო საჩივარი, გააუქმა პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება და უარი თქვა სარჩელის დაკმაყოფილებაზე. სააპელაციო სასამართლომ განმარტა, რომ ვინაიდან კომპანიამ პროექტის განსახორციელებლად მოსარჩელის მიერ თანადაფინანსებულზე მეტი სესხი აითვისა, ეს იმას ნიშნავდა, რომ თანადაფინანსება არამიზნობრივად არ გამოუყენებია, შესაბამისად, არც მიღებული თანხის უკან დაბრუნება ეკისრებოდა.

II. სასამართლო მსჯელობის შეჯამება

უზენაესმა სასამართლომ სააგენტოს საჩივარი სრულად დააკმაყოფილა. საკასაციო სასამართლომ განმარტა, რომ თანადაფინანსების ფარგლებში გადახდილი თანხის უკან დაბრუნება გამოირიცხებოდა მაშინ, თუკი მოპასუხე დაამტკიცებდა, რომ თანხა მიზნობრივად გახარჯა. სადავო კრედიტის მიზნობრიობის მონიტორინგის შედეგად კი დადგინდა, რომ ბენეფიციარმა ძირითადი საშუალების მიზნობრივით გაცემული სესხის ნაწილით საბრუნავი საშუალებები შეისყიდა (ელექტროენერჯის დავალიანების დაფარვა; საპოხი და დამხმარე ნივთიერებების შექენა; სახელფასო ანაზღაურე-

ბა), ხოლო ნაწილი თანხის ხარჯვის დამადასტურებელი დოკუმენტები საერთოდ ვერ წარადგინა. აქედან გამომდინარე, სასამართლომ დაასკვნა, რომ მონიტორინგის შედეგები ეწინააღმდეგება სააგენტოსა და ბენეფიციარს შორის დადებული შეთანხმების შედეგად ბანკის მიერ გაცემული სესხის მიზანს.

გონა ოყრეშიძე

► 5.1 - 11/2020

გადაწყვეტილების პირის საუარესოდ შეცვლის დაუშვებლობა

1. ალიმენტის განსაზღვრისას სასამართლო მხედველობაში იღებს როგორც ბავშვის ინტერესებს, ისე მშობლის რეალურ შემოსავალს.

2. ზემდგომი ინსტანციის გადაწყვეტილებით მხარეს არ შეიძლება წაერთვას ქვედა ინსტანციის მიერ მინიჭებული ის უფლება, რომლის მიკუთვნებაც მოწინააღმდეგე მხარეს არ გაუსაჩივრებია.

(ავტორის სახელმძღვანელო წინადადება)

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2017 წლის 31 ივლისის გადაწყვეტილება № ას-159-149-2017

სამოქალაქო კოდექსის 1212-ე მუხლი; სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 384-ე მუხლი

I. ფაქტობრივი გარემოებები

მშობლები დაახლოებით სამი წლის განმავლობაში იმყოფებოდნენ რეგისტრირებულ ქორწინებაში, რა დროსაც მათ შეეძინათ შვილი. მხარეების დაშორების შემდეგ, ბავშვმა დედასთან ერთად განაგრძო ცხოვრება. დედამ სარჩელი აღძრა მოპასუხე მამის წინააღმდეგ და მოითხოვა ყოველთვიური ალიმენტის (700 ლარი) გადახდა ბავშვის სრულწლოვანებამდე. მო-

პასუხის შემოსავლის წყაროდ მოსარჩელე მიუთითებდა ლექციების ნაკითხვას ორ უნივერსიტეტში, ასევე, იმას, რომ მოპასუხე რეგისტრირებული იყო ერთ-ერთი კომპანიის 33% წილის მესაკუთრედ და დირექტორად. დამატებით, მოსარჩელე მიუთითებდა, რომ მოპასუხემ ქორწინების პერიოდში ორი უძრავი ქონება გაასხვისა, რის შედეგადაც შემოსავალმა შეადგინა 29,885 აშშ დოლარი. ამის საფუძველზე, მოსარჩელემ, ასევე, მოითხოვა მეუღლეთა თანაცხოვრების დროს დაგროვილი თანხიდან კუთვნილი წილი (14,942 აშშ დოლარის ოდენობით). მოპასუხემ სარჩელი ცნო ალიმენტის - 150 ლარის დაკისრების ნაწილში. შემოსავლის ნაწილში მოპასუხემ განმარტა, რომ მისი ჯამური სალექციო ანაზღაურება შეადგენს 1,400 ლარს, რასაც უნდა გამოაკლდეს თბილისიდან ბათუმში (უნივერსიტეტის მდებარეობა) მგზავრობის ხარჯები. ხოლო, რაც შეეხება კომპანიის ფლობას და მის დირექტორობას, მოპასუხემ მიუთითა, რომ დირექტორად ფორმალურად არის გაფორმებული და კომპანია არ ფუნქციონირებს. ამასთან, მოპასუხე მამამ შეგებებული სარჩელი წარადგინა და მოითხოვა განსაზღვროდა არასრულწლოვანი შვილის ნახვის დღეები - კვირაში ორი დღე, ღამით დარჩენის უფლებით, ასევე წელიწადში ერთხელ, ზაფხულის პერიოდში, ბავშვის დასასვენებლად წაყვანის უფლება მინიჭებოდა.

პირველი ინსტანციის სასამართლომ დედის მოთხოვნა ნაწილობრივ დააკმაყოფილა და საალიმენტო თანხად განსაზღვრა თვეში 300 ლარი. ასევე, სასამართლომ მოთხოვნილი 14,942 აშშ დოლარიდან მოსარჩელეს მიაკუთვნა 8,025 აშშ დოლარი. სასამართლომ, ასევე, დააკმაყოფილა მამის შეგებებული სარჩელი და მას ბავშვის ნახვისათვის დაუდგინდა დღეები (კვირაში 2 დღე) და მისცა მას ზაფხულის პერიოდში ბავშვის დასასვენებლად წაყვანის უფლება ერთი თვის ვადით. გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ორივე მხარემ. სააპელაციო სასამართლომ შეცვალა მამის მიერ ბავშვის ნახვის დღეები და ნაცვლად ყოველი კვირის შაბათისა, დაადგინა ყოველი თვის პირველი შაბათი. სხვა ნაწილში, გადაწყვეტილება დარჩა უცვლელი. სააპელაციო სასამართლომ

განმარტა, რომ ალიმენტი წარმოადგენს იმ განტირებულ მინიმუმს, რითაც უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს ბავშვის რჩენა და მისთვის ცხოვრების სათანადო პირობების სტაბილურად შენარჩუნება, ამასთან, თანხის ოდენობა იმგვარად უნდა განისაზღვროს, რომ არც ალიმენტვალდებული პირი აღმოჩნდეს მძიმე მატერიალურ მდგომარეობაში. სასამართლო პრაქტიკის მიხედვით, სააპელაციო სასამართლომ ამგვარ ოდენობად მიიჩნია მხარის საერთო შემოსავლების 25%-დან 50%-მდე ოდენობა. შესაბამისად, ალიმენტად 300 ლარის განსაზღვრა გონივრულად იქნა მიჩნეული. ქონების გაყოფასთან დაკავშირებით სასამართლომ საერთო საკუთრებად მიიჩნია მოთხოვნილი თანხის ნაწილი (როგორც შემოსავალი), თუმცა ამგვარად არ მიიჩნია სესხად აღებული თანხა, რომლის დაბრუნების ვალდებულებაც მამას გააჩნდა.

II. სასამართლო მსჯელობის შეჯამება

საკასაციო სასამართლომ ნაწილობრივ დააკმაყოფილა საჩივარი. სასამართლომ გონივრულად მიიჩნია როგორც საალიმენტო ოდენობა, ისე ქონების გაყოფის მოთხოვნის მიმართ ქვედა ინსტანციის სასამართლოების მიერ გაკეთებული შეფასებები. თუმცა, სასამართლომ არ გაიზიარა სააპელაციო ინსტანციის შეფასებები ბავშვის ნახვისათვის გამოყოფილ დროსთან დაკავშირებით, ვინაიდან პირველი ინსტანციის გადაწყვეტილებით მამას მიენიჭა ბავშვის ნახვის უფლება ყოველ შაბათს, რაც დედას არ გაუსაჩივრებია; ხოლო, სააპელაციო ინსტანციის სასამართლომ ყოველი შაბათი შეცვალა ყოველი თვის პირველი შაბათით. საკასაციო სასამართლომ განმარტა, რომ ამგვარი საუარესოდ შემობრუნება დაუშვებელია და, რომ მოპასუხეს არ უნდა წაერთვას სასამართლოს მიერ მინიჭებული ის უფლება, რომლის მისთვის მიკუთვნების საკითხიც მოწინააღმდეგე მხარეს არ გაუსაჩივრებია.

გოჩა ოყრემიძე